

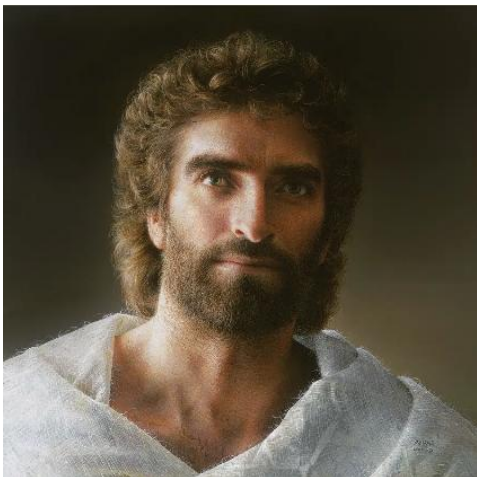
Wie is Jezus van Nazareth?

Hij is de Gezalfde

In Jes. 40-66 werd de komst van Kores aangekondigd. Kores was Gods instrument om een einde te maken aan de Babylonische ballingschap van Israël. Hij werd daarom Gods "herder" (Jes. 44:28) en "gezalfde" (Jes. 45:1) genoemd. Maar er is ook sprake van een andere gezalfde: de nieuwe David (Jes. 42:1-7; 49:1-7; 50:4-11; 52:13-53:12). Hij zal met Gods Geest gezalfd zijn (Jes. 42:1). Wanneer zal deze gezalfde gaan optreden?

In het vijftiende regeringsjaar van de Romeinse keizer Tiberius (Luc. 3:1) loopt heel Israël uit naar de woestijn. Waarom? In de woestijn roept iemand het volk op tot bekering. Als teken van de bekering moeten de mensen zich laten dopen in de Jordaan. Zij zullen dan vergeving van zonden ontvangen. Johannes heet deze prediker. Maar wie is hij? Is hij misschien de beloofde Gezalfde? Op die vraag heeft Johannes zelf antwoord gegeven: "Ik ben de Messias (Gezalfde) niet." (Joh. 1:20). Maar wie is hij dan? "Ik ben, zoals de profeet Jesaja het uitdrukt, de stem van iemand die roept: In de woestijn maakt de weg recht voor de Heer!" (Joh. 1:23; vgl. Jes. 40:3). Door zijn antwoord verwijst Johannes de Doper nadrukkelijk naar het begin van Jes. 40-66. Johannes is de wegbereider voor Jahwe (Jes. 40:3). Daarom roept hij heel het volk op tot bekering en verkondigt hij het evangelie van Gods koningschap: "Hier is de Heer, Jahwe, komend in kracht; de heerschappij is in Zijn hand; zie, Zijn loon draagt Hij mee, en Zijn zegeteken gaat voor hem uit." (Jes. 40:10).

Heel het volk komt tot Johannes om zich te laten dopen (Mar. 1:5). Ook Jezus van Nazareth (Mar. 1:9). Maar bij Jezus gebeurt er iets bijzonders. De hemel scheurt open en de Geest van God daalt als een duif op hem neer (Mar. 1:10). Vanuit de hemel klinkt Gods stem: "Gij zijt Mijn zoon, Mijn veelgeliefde; in u heb Ik welbehagen." (Mar. 1:11).

Jezus, geschilderd door Akiane Kramarik

"Gij zijt Mijn zoon", dat is een citaat uit Ps. 2. In deze psalm herinnert David aan zijn aanstelling als Gods gezalfde koning (Ps. 2:6). God had tot hem gesproken: "gij zijt Mijn zoon, Ik riep heden u in het leven. Vraag het Mij slechts en Ik geef volkeren u tot een erfdeel, u tot een eigen bezit de aarde tot aan haar randen. Verbrijzelen moogt gij hen met ijzeren knots, hen als lemen kruiken vergruizelen." (Ps. 2:7-9). Door de proclamatie "Gij zijt Mijn zoon" (Mar. 1:11) is Jezus aangesteld als Gods Gezalfde.

"In u heb ik welbehagen", dat is een citaat uit Jes. 42. Daar stelt God Zijn uitverkoren dienstknecht aan ons voor: "Zie hier Mijn dienstknecht, die Ik ondersteun; Mijn uitverkorene, die Mij welgevallig is. Ik heb Mijn Geest op hem gelegd, en hij maakt de volkeren het recht openbaar. Hij roept en schreeuwt niet, hij laat zijn stem niet horen op straat. Het gekwetste riet zal hij niet breken en de kwijnende vlaspit blaast hij niet uit. Waarlijk, het recht maakt hij openbaar. Hij zal niet kwijnen en niet worden gekwetst, maar vestigt het recht op de aarde en de eilanden zullen zijn boodschap verbeiden." (Jes. 42:1-4). Door de proclamatie "In u heb ik welbehagen" heeft God Jezus aangewezen als Zijn uitverkoren dienstknecht die Hij met Zijn Geest heeft gezalfd.

Jezus van Nazareth is de nieuwe David. Hij is de koning van Israël (Joh. 1:49). Jezus' volksgenoten willen hem daarom tot koning uitroepen (Joh. 6:15). Maar Jezus wijst dit af. In plaats daarvan treedt hij op als leraar en verzamelt een kring leerlingen om zich heen. Is dat nu het optreden van een koning? Dat Jezus èn koning èn leraar is, is echter niet zo bijzonder. Denk maar eens aan David (psalmdichter) en Salomo (wijsheidsleraar). Toch is er wel iets bijzonders aan Jezus' optreden als leraar. Hij spreekt met gezag (Mat. 7:29; Mar. 1:22).

Hij is het Woord van God

Als Jezus eens in de synagoge van Kafarnaüm leert, is daar ook een man met een onreine geest. De demon is bevreesd voor Jezus: "Jezus van Nazareth, wat hebt Gij met ons te maken? Ge zijt gekomen om ons in het verderf te storten. Ik weet wie Gij zijt: de Heilige Gods." (Mar. 1:24). Jezus drijft de demon uit. Op zichzelf is dat niet zo bijzonder. Er zijn ook Farizeeën die demonen uitdrijven (Mat. 12:27). Toch is er verschil. De gewone formulering voor het uitdrijven van demonen is: "In de naam van ... gelast ik u uit ... weg te gaan." (Hand. 16:18; vgl. Mar. 9:38; 16:17; Luc. 10:17; Hand. 19:13). Jezus laat echter het "In de naam van ..." weg en beveelt de demon: "Zwijg stil en ga uit hem weg." (Mar. 1:25). Zo drijft Jezus op eigen gezag de demon uit. De reactie van de aanwezigen: "Wat betekent dat toch? Een nieuwe leer met gezag! Hij geeft bevel aan de onreine geesten en ze gehoorzamen Hem." (Mar. 1:27).

Het zijn niet alleen de onreine geesten die Jezus gehoorzamen. Midden op de dag geeft Jezus Simon Petrus, één van Zijn leerlingen, opdracht met zijn vissersboot naar het diepe te varen en de netten uit te gooien. De leerling antwoordt: "Meester, de hele nacht hebben we gezwoegd zonder iets te vangen; maar op Uw woord zal ik de netten uitgooien." (Luc. 5:5). Het resultaat: de netten dreigen te scheuren en twee schepen worden tot zinkens toe gevuld met vis. Simon Petrus valt Jezus te voet. Ontzetting heeft zich van hem meester gemaakt: "Heer, ga van mij weg, want ik ben een zondig mens." (Luc. 5:8).

De belangstelling voor Jezus neemt toe. In Kafarnaüm wil men een lamme naar Jezus brengen, maar vanwege de menigte is er geen doorkomen aan. Daarom laat men de lamme door het dak van het huis tot vlak voor Jezus zakken. Jezus geneest de lamme niet, maar verzekert hem: "uw zonden zijn u vergeven" (Mar. 2:5). De aanwezige schriftgeleerden zijn hier zeer verbolgen over: "Wat zegt die man daar? Hij spreekt godslasterlijk! Wie anders kan er zonden vergeven dan God alleen?" (Mar. 2:7). Maar Jezus levert de schriftgeleerden het bewijs dat Hij inderdaad bevoegdheid heeft zonden te vergeven. Hij beveelt de lamme: "Ik zeg u, sta op, neem uw bed mee en ga naar huis." (Mar. 2:11). De lamme staat op, neemt zijn bed en loopt naar buiten (Mar. 2:12). Wat bewijst dit? Om dat te begrijpen, moeten we terug naar het begin van de bijbel. In het begin schiep God de hemel en de aarde (Gen. 1:1). In het begin klonk het woord van God: "Er moet licht zijn!" (Gen. 1:3a). Zonder uitstel werd Gods bevel uitgevoerd: "En er was licht." (Gen. 1:3b). In Jezus is het woord van God vlees en bloed geworden. Dàt bewijst Jezus door Zijn bevel aan de lamme. De schriftgeleerden vroegen: "Wie anders kan er zonden vergeven dan God alleen?" (Mar. 2:7).

Maar van wie geldt: "Hij sprak en het was" (Ps. 33:9), dan van God alleen? Om deze reden wordt Jezus in de bijbel genoemd: het Woord van God (Joh. 1:1, 14; Op. 19:13).

Dat in Jezus het woord van God vlees en bloed geworden is, bewijst Hij ook verder tegenover Zijn leerlingen. Als Jezus eens in een schip ligt te slapen, steekt er een hevige storm op. Het schip dreigt te zinken. De leerlingen maken Jezus wakker: "Meester, raakt het U niet dat wij vergaan?" (Mar. 4:38). Jezus bestraft de wind en geeft een bevel aan het water: "Zwijg, stil!" (Mar. 4:39). De wind gaat liggen en het wordt volmaakt stil. Jezus verwijt Zijn leerlingen ongelooft. De leerlingen zijn ontzet: "Wie is Hij toch, dat zelfs wind en water Hem gehoorzamen?" (Mar. 4:41; vgl. Gen. 1:6-10).

Jezus is één in wezen met God, Zijn Vader: "Ik en de Vader, Wij zijn één." (Joh. 10:30). De joodse leiders willen dat niet geloven (Joh. 10:31-39). Maar Jezus levert het bewijs voor het oog van vele getuigen. Een vriend van Jezus, Lazarus, is overleden. Vele Judeeërs zoeken de beide zusters van Lazarus, Marta en Maria, op om hen te troosten over het verlies van hun broer (Joh. 11:19). Ook Jezus reist af naar Betanië. Nog buiten het dorp ontmoet Jezus eerst Marta en daarna Maria. Beiden zeggen: "Heer, als Gij hier was geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn." (Joh. 11:21, 32). "Waar hebt gij hem neergelegd?", vraagt Jezus (Joh. 11:34a). "Kom en zie, Heer." (Joh. 11:34b). Jezus gaat op weg naar het graf en de Judeeërs gaan mee. Tranen. "Zie eens hoe Hij van hem hield." (Joh. 11:36). "Kon Hij, die de ogen van een blinde opende, ook niet maken dat deze niet stierf?" (Joh. 11:37). Jezus zwijgt. Bij het rotsgraf gekomen, geeft Hij bevel de steen voor het graf weg te nemen. Marta protesteert, want het lijk is al tot ontbinding overgegaan: "Hij riekt al, want het is al de vierde dag." (Joh. 11:39). Maar Jezus antwoordt: "Zei Ik u niet, dat gij Gods heerlijkheid zult zien als gij gelooft?" (Joh. 11:40). De steen wordt weggenomen. Jezus dankt Zijn Vader (Joh. 11:41-42). Dan klinkt Zijn bevel: "Lazarus, kom naar buiten!" (Joh. 11:43).

Hij is de Mensenzoon

Met de opwekking van Lazarus heeft Jezus Zijn doodvonnis getekend. Velen van de Judeeërs bij het graf geloven in Hem (Joh. 11:45). Voor de joodse leiders is nu de maat vol. "Van die dag af waren ze besloten Hem te doden." (Joh. 11:53).

Voor Jezus is dat geen verrassing: "Het uur is gekomen, dat de Mensenzoon verheerlijkt wordt. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen: maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort." (Joh. 12:23-24). Het uitzicht op Zijn naderende dood ontroert Jezus. "Wat moet Ik zeggen? Vader, red Mij uit dit uur? Maar daarom juist ben Ik tot aan dit uur gekomen. Vader verheerlijk Uw naam!" (Joh. 12:27-28). Een stem uit de hemel geeft antwoord op Jezus' gebed. Jezus legt uit: "Niet om Mij was die stem, maar om u. Nu heeft er een oordeel over deze wereld plaats, nu zal de vorst dezer wereld worden buitengeworpen; en wanneer Ik van de aarde zal zijn verhoogd, zal Ik allen tot Mij trekken." (Joh. 12:30-32). De omstanders begrijpen dit niet: "Wij hebben in de wet gehoord, dat de Messias in eeuwigheid blijft; hoe kunt Gij dan zeggen dat de Mensenzoon verhoogd moet worden? Wie is die Mensenzoon?" (Joh. 12:34).

Wat bedoelt Jezus met "de Mensenzoon"? In Dan. 7 wordt beschreven hoe na de dood van Alexander de Grote vier rijken het wereldtoneel beheersen (Dan. 7:1-8). Een van deze rijken, het Syrische, voert strijd met de heiligen van de Allerhoogste en overweldigt hen, totdat de Allerhoogste recht verschaft en de vier rijken van hun heerschappij worden beroofd (Dan. 7:9-12, 21-22). Na de ondergang van deze rijken komt er een andere heerschappij: "In mijn nachtelijk visioen zag ik toen met de wolken des hemels iemand aankomen die op een mens (letterlijk: mensenzoon) geleek. Hij ging naar de Hoogbejaarde (God) en werd voor Hem geleid. Toen werd hem heerschappij gegeven, luister en koninklijke macht; alle volken, stammen

en talen brachten hem hun hulde. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die nooit vergaat, zijn koninkrijk gaat nooit te gronde." (Dan. 7:13-14). Deze hemelse figuur oefent dit koningschap uit als vertegenwoordiger van "het volk van de heiligen van de Allerhoogste" (Dan. 7:27). Door Zichzelf als "de Mensenzoon" aan te duiden identificeert Jezus Zich met de hemelse figuur uit Dan. 7:13-14.

Wat bedoelt Jezus met "verhoogd worden"? Het ligt voor de hand hierbij aan Dan. 7:14 te denken. Jezus zal opvaren naar de hemel en daar uit de hand van God het koningschap ontvangen. Uit Gen. 40 blijkt echter dat "verhoogd worden" twee betekenissen kan hebben. De opperschenker werd verhoogd, d.w.z. hij werd in zijn ambt hersteld (Gen. 40:13, 21). De eerste van de bakkers werd op een andere manier verhoogd, namelijk aan een paal gehangen (Gen. 40:19, 22). Beide betekenissen van "verhoogd worden" zijn op Jezus van toepassing. Jezus zal eerst aan het kruis verhoogd worden en zo sterven (Joh. 3:14). Maar daarna zal Hij opstaan uit de doden en Zich zetten aan de rechterhand van God (Mat. 26:64).

Dat Jezus' verhoging tot het koningschap in de weg van lijden gerealiseerd wordt, is niet uit Dan. 7 af te lezen. Wel wordt dit duidelijk uit Jes. 52:13-53:12. "Zie, mijn knecht zal slagen, hij zal oprijzen en hoog, zeer hoog verheven zijn", lezen we in Jes. 52:13. Daar lijkt het in eerste instantie echter niet op: "hij was geen verschijning die bewondering wekt" (Jes. 53:2). Integendeel: "Geminacht en gemeden werd hij door de mensen, ... geminacht en als niet de moeite waard beschouwd." (Jes. 53:3). Zijn lijden loopt uit op de dood (Jes. 53:4-10). Jezus' toehoorders kunnen het echter niet rijmen dat de Mensenzoon gekruisigd (verhoogd) zal worden. Daarom vragen ze: "Wie is die Mensenzoon?" (Joh. 12:34). Ze begrijpen niet dat de Mensenzoon moet lijden en sterven om in Zijn heerlijkheid in te gaan (vgl. Luc. 24:26).

Jezus' woorden over Zijn verhoging zijn uitgekomen. Door het Sanhedrin werd Hij veroordeeld en daarna aan de Romeinen overgeleverd om gekruisigd te worden. Zo gaf Hij Zijn leven als een schuldoffer (Jes. 53:10). Maar op de derde dag stond Hij op uit de doden. Na Zijn leerlingen getuige van Zijn opstanding gemaakt te hebben, werd Hij in de hemel opgenomen (Mar. 16:9-19). Daar heeft Zijn getuige Stefanus Hem gezien: "Ik zie de hemel open en de Mensenzoon staande aan Gods rechterhand." (Hand. 7:56).

Albert Welleweerd, 1990